

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Chystá sa najväčšie ošetrovanie stromov za posledné štyri desaťročia, dotkne sa až 55 drevín

Starostlivosť o stromy na verejných priestranstvách je na pleciach obce. Stankovany ju idú uchopiť pevne oboma rukami. Prizvali si odborníka zo Správy Tatranského národného parku, ktorý povedal, ako na to.

Obec Stankovany požiadala o pomoc pri starostlivosti o dreviny ochranárov. Ich pracovník prešiel obec, zapísal stav stromov rastúcich na verejných priestranstvách a predpísal, aký zásah sa môže urobiť.

„Hromadia sa nám žiadosti ľudí o výruby, skrátenie či presvetlenie stromov. Treba dať do poriadku stromy rastúce na verejnom priestranstve, rozkošatili sa, vyrástli, ale aj popreschýnali. Mnohé ohrozujú zdravie aj majetok. Pri vetre sa môže odlomiť preschnutý konár a niekomu môže ublížiť, poškodiť auto, strechu. Konáre zasahujú aj do elektrického vedenia. Jednoznačne s nimi treba niečo urobiť,“ povedal starosta obce Rudolf Baleja.

Držia sa odborných inštrukcií

Na obhliadke obecných stromov bol pracovník Správy Tatranského národného parku, ktorý presne určil, ktoré stromy treba spíliť, skrátiť či ošetriť. „Budeme sa pridržiavať jeho odborného posudku,“ povedal starosta.

Ošetrovanie sa dotkne celkom 55 stromov od kaplnky na dolnom konci, cez okolie ihriska, cintorína, železničnej stanice, až po Kút. Napríklad pri kaplnke odporučil dendrológ spíliť dve lipy, zostanú tam dve.

„Niektoré stromy musíme spíliť, iné skrátiť, bezpečnostne orezať, presvetliť alebo zdravotne ošetriť,“ tlmočil odborné stanovisko starosta.

Do stromu nemôže zasahovať hocikto, robia to školení odborníci arboristi. Obec bude hľadať firmu, ktorá sa postará o stankovské stromy vo verejnej

súťaži, hovorí o cene je preto ešte predčasné. „Použijeme peniaze vyčlenené na starostlivosť o dreviny,“ spresnil starosta.

Ošetrí aj dva zákonom chránené stromy

Raritou Stankovian je strom rastúci v strede asfaltovej cesty pri obecnom úrade. Lipa je ale zákonom chránená, rovnako ako lipa pri kostole. Na ich ošetrovanie musela obec žiadať špeciálne povolenie. Udelil jej ho žilinský Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Zaujímavosťou líp je nielen ich krása a vôňa v čase kvitnutia, ale najmä ich vek. Rastú už niekoľko generácií. Lipa pri obecnom úrade má obvod kmeňa 4,25 metra a 123 rokov. Lipa pri kostole je staršia, rastie 133 rokov a obvod má 4,5 metra.

V obci možno pribudnú tisý

Redakciu Stankovských zvestí zaujímalo, kedy sa obec pustí do práce.

„Spíliť stromy možno kedykoľvek v roku, tých je ale málo. Zásahy do stromov ako presvetlenie alebo ošetrovanie možno robiť až keď odletia vtáky. Predpisuje to tak zákon. Predpoklad je, že sa do toho pustíme začiatkom jesene,“ povedal nám starosta.

Zároveň dodal, že dúfa, že takéto ošetrovanie stromov vydrží najbližších 15 až 20 rokov.

Stankovany obklopuje zeleň všade tam, kde dohliadne oko. Starosta povedal, že aj tak vysadí obec nové stromy, ktoré by mali nahradiť tie spílené. Ochránari pre Stankovany odporučili náhradnú výsadbu tisov.

Bolo by to pekné symbolické spojenie, pretože tis je symbolom Národného parku Veľká Fatra, je aj súčasťou jeho znaku a z prírody sa pomaly vytráca.

text a foto: SZ

EDITORIAL

Už aj obyvatelia Turca sa dočkali svojho kúska diaľnice. Pred pár dňami mohli motoristi prvý raz prejsť po novučičkom úseku diaľnice od tunela Dubná skala až po Turany.

Už po prvých dňoch si vydýchli nielen šoféri, ktorým sa skrátila cesta o približne 15 minút. Odľahlo hlavne ľuďom z dedín, cez ktoré prechádzala hlavná cesta, hlavný ťah medzi Bratislavou a Košicami. Život sa upokojil, bez obáv môžu prejsť cez cestu, odbočiť na hlavnú cestu, kolóny sú minulosťou.

Diaľnicu tam otvorili s niekoľkomesačným sklzom. Miestni ale hovoria, že pre nich je sklz niekoľkoročný. V každej normálnej krajine by podľa nich na takýchto miestach diaľnica už dávno stála.

Otvorenie ďalšieho úseku diaľnice, hoci len 16-kilometrového, odľahčilo dopravu a život v obciach. Tešia sa z neho aj obyvatelia dolného Liptova, ktorých nemálo dochádza za prácou do Martina, Žiliny,

Pri príležitosti otvorenia diaľnice u našich susedov nás, samozrejme, zaujíma ako to vyzerať s pokračujúcim úsek, teda Turany Hubová. Dnes vieme povedať s istotou len dve veci. Bude najdrahšia a posledná medzi Bratislavou a Košicami.

Jeden z celoslovenských denníkov napísal: „Štát stále nepozná jeho trasovanie a v hre je niekoľko variantov. Úsek je aktuálne v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Termín jeho výstavby alebo financovanie sú nateraz otáznе. NDS očakáva začiatok výstavby v roku 2017. Jeho dokončenie je naplánované na rok 2019, ale existujú obavy, že posledná časť diaľnice D1 bude hotová o niekoľko rokov neskôr.“

Nedávno pribudli ďalšie dve možnosti, kadiaľ by mohla viesť naša diaľnica. Ku údolnému variantu a variantu Korbelka dopracovali ďalšie dva, ktoré sú v mnohom podobné ako údolný variant.

Sledovať vývoj a nové správy o diaľnici, po ktorej už obce dolného Liptova kričia niekoľko rokov, nie je vôbec jednoduché. Problém sa roky naťahuje, komplikuje, prepracováva. Stále zostáva jediný nevyriešený hlavolam medzi Bratislavou a Košicami.

Vážení čitatelia, dostávate do rúk rozšírené vydanie Stankovských zvestí. Pripravili sme pre vás viac strán pri príležitosti 590. výročia prvej písomnej zbierky o obci. O tom, ako vznikali Stankovany sa dočítate v príspevku, ktorý pre vás pripravil za základe historických dokumentov Vladimír Urban.

Za zmienku stojí aj trojstranná séria otázok o odpovedi, ktorá odpovie aj na pálčivejšie otázky života obce.

Priatelia, prajem v mene celej redakčnej rady príjemné čítanie.

Lubica Kubišová,
šéfredaktorka
stankovskezvesti@centrum.sk

Pekné stankovské leto!

Milí naši čitatelia, deti! Prajeme horúce letné dni, ktoré môžete schladíť na našich malých plážach na Zlej vode a na Močiaroch, pokoj od civilizácie, ktorý možno zažiť na Podšípe, výhľady, ktoré núka Šíp a Kopa, výlety do prírody, ktoré nám mnohí závidia. Ešte raz, krásne leto, ktoré má v Stankovanoch svoj cveng.

Praje redakcia a obecný úrad

Obsah

čo nájdete v Stankovských zvestiach

Obecné zastupiteľstvo 3

Chránené močiare 4

Ako hosporádime 5

Dotácia od vlády 5

Spoločenská kronika 5

Rozhovor 6 - 8

Prvá písomná zmienka o Stankovanoch 9 - 11

Peter Halama zo Strakova 12

Kalendárium podujatí 13

Futbalové zvesti 14

Hlasovacia hystéria 15

Stavali sme májku 16

Darí sa im s. 4

Bude na pec s. 5

Nesplnený sen s. 14-15

Hasičská previerka s. 16

Redakcia

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 3, ročník VIII. júl 2015
náklad: 400 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

Stankovské zvesti

šéfredaktorka:
Mgr. Lubica Kubišová,
zástupkyňa šéfredaktorky:
Ing. Mária Straková

redakcia: Vendelín Čieško,
Mgr. Pavol Škuta,
JUDr. Vladimír Urban
grafická úprava a sadzba
textu: Mgr. Lubica Kubišová,
spolupracovali:
tlačiareň: Vrábek, Dolný Kubín
kontakt na redakciu:
stankovskezvesti@centrum.sk

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 30.9. 2015

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

Vyberáme z tretieho zasadnutia obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 1. júna 2015

Zasadnutie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce Rudolf Baleja, ktorý privítal všetkých prítomných. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v plnom počte deväť poslancov.

Určilo a schválilo zapisovateľa, návrhovú a volebnú komisiu a overovateľov zápisnice.

OZ svojim uznesením odvolalo Ing. Slávku Belkovú z funkcie poslanca OZ, nakoľko sa stala od 4. mája 2015 riadnym zamestnancom obecného úradu, čo je nezlučiteľné s funkciou poslanca.

Náhradníkom na poslanca OZ sa stal Joachim Fúra, Stankovany 231, ktorý zložil sľub poslanca v zmysle platného zákona.

Následne na túto skutočnosť sa zrealizovali aj zmeny v zložení Komisie finančnej, správy obecného majetku, sociálnych vecí a bývania, keď do funkcie predsedu tejto komisie bol zvolený poslanec Joachim Fúra a za člena Ing. Slávka Belková.

Správu o plnení uznesení OZ ako aj o výsledku vykonaných kontrol predniesla hl. kontrolórka obce Ing. M. Straková. OZ uvedené materiály zobralo na vedomie.

V ďalšom bol prerokovaný Návrh VZN obce č. 1/2015 o vodení psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov.

OZ sa ďalej oboznámilo so Správami o činnosti spol. s.r.o. Obecné lesy ako aj Dozornej rady OL za rok 2014 a I. štvrtrok 2015, ktorú predniesli - konateľ spoločnosti

L. Lovás, odborný lesný hospodár Ing. P. Chyla a predseda DR M. Straka.

V ďalšom boli prerokované plány kontrolnej činnosti, zasadnutí OZ, jednotlivých komisií pri OZ na II. polrok 2015 ako aj návrh Plánu kultúrnych, športových a spoločenských akcií a podujatí v obci Stankovany na II. polrok 2015.

Ako hlavný bod tohto zasadnutia OZ bolo prerokovanie záverečného účtu obce za rok 2014, ktorý spracovala K. Králiková, ekonómka obce. K tomuto bodu predniesla svoje stanovisko hlavná kontrolórka obce Ing. M. Straková. OZ schválilo návrh Záverečného účtu obce za rok 2014 bez výhrad.

Zároveň schválilo použitie prebytku rozpočtového hospodárenia v sume 55 513,18 EUR na tvorbu rezervného fondu.

Ďalej OZ schválilo návrh Rozpočtového opatrenia č. 1/2015: navýšenie dotácie pre FK Sokol Stankovany o 2 295 EUR - na rozvoj teľovýchovy a rekonštrukciu elektr. zariadenia budovy

- neschválilo dotácie pre DHZ Stankovany a DHZ Rojkov

- OZ schválilo Štatút obce prepracovaný z dôvodu zmien orgánov obce s účinnosťou od 01.06.2015.

- OZ rozhodlo o plate starostu od 1.1.2015 vo výške 1 800 €.

V bode Rôzne starosta obce informoval OZ :

- o obsahu listu predsedu vlády SR R. Fica zo dňa 13. mája 2015 o navrhovaných úpravách v oblasti dane z príjmov fyzických osôb, kompenzáciách samospráv pri vymenovávaní riaditeľov

základných a stredných škôl a limitu pri obstarávaní verejného obstarávania.

- o činnosti Miestnej akčnej skupiny (MAS) Dolný Liptov a o príprave Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Stankovany na roky 2015 - 2020

- o žiadostiach obce o poskytnutie dotácií, podpôr a finančných príspevkov

- o podaných žiadostiach obce o pridelenie rôzneho druhu techniky od štátnych orgánov SR

- o pripravovanom článku v „Ružomberskom hlase“ vo veci stredových ostrovčekov na štátnej ceste I. triedy č. 18 v miestnej časti Rojkov

- o obhliadke obce pracovníkom Štátnej ochrany prírody vo veci výrubu, resp. ošetrovania stromov

- o obsahu Záznamu z prehliadky cesty Ľubochňa - Stankovany z 18. marca 2015.

Poslanec Ing. P. Tomáš predložil informáciu o možnosti zasielať obecné oznamy prostredníctvom SMS správ.

Poslanec Michal Straka predložil cenové ponuky na projekčnú činnosť plánovanej nadstavby a stavebné úpravy požiarnej zbrojnice v Rojkove.

OZ neschválilo žiadosť o zmenu otváracích hodín v Motoreste Eva.

OZ obce Stankovany súhlasilo s oslobodením od správnych poplatkov pri overovaní kúpno-predajnej zmluvy na odpredaj pozemkov v lokalite Podjasenie - Lesová.

Diskusia:

Starosta obce umožnil diskutovať zvlášť ku každému bodu programu.

Poslankyňa L. Malchová požiadala o schválenie zmeny VZN o zápise do prvého ročníka.

Host Marián Gašper v súvislosti s nepriaznivým demografickým vývojom uviedol, že je potrebné vytvoriť pre mladých prístupovú cestu k stavebným pozemkom.

Navrhol odkúpenie pozemku pod jeho domom a vytvoriť tam prístupovú cestu pre Hoždorovcov a ďalších.

Poslanec Ing. P. Tomáš predložil petíciu občanov na zriadenie odrážky na ceste pri cintoríne, lebo im zanáša dvory blatom a zatápa rodinné domy.

Poslanec JUDr. V. Urban informoval:

- o podnete Vladimíra Laurinca a Alojza Gašpera na vyčistenie a prehĺbenie potoka, ktorý im zatápa pozemky a poškodzuje základy ich rodinných domov.

Starosta odpovedal, že koordinátor nezamestnaných to ohliadne a prídu potok vyčistiť a prehĺbiť.

Slovenská správa ciest Žilina rozšíri po pravej strane - od Váhu cca o 60 cm, v druhom polroku r. 2015 z minorozpočtových prostriedkov cestu do Ľubochne od Stankovian približne po blok a osadí zvodidlá nad priepustkami.

Na druhej strane práce zrejme nebude možné vykonať, nakoľko by sa cesta musela rozšíriť do nevysporiadaných súkromných pozemkov.

Starosta obce tretie rokovanie OZ o 23. 42 hod. ukončil.

Plné znenie zápisnice je prístupné na obecnom úrade aj na internetovej stránke obce.

spracovala: Mária Straková

Stav aj vzhľad Močiarov sa viditeľne zlepšil

Stav a vzhľad vzácnej Prírodnej rezervácie Močiar sa po rokoch stagnovania zlepšil. Okoloidúci to postrehnú na prvý pohľad.

Za Stankovanmi vyviera na povrch silne mineralizovaná voda, ktorá sa tu rozlieva a vytvára jedinečné ploché štítovité travertínové útvary s jemnou krasovou štruktúrou.

Pramene sírnej kyselky ale nie sú to jediné, prečo Močiare poznajú ľudia zo širokého okolia. Nachádzajú sa tu kriticky ohrozené rastliny a živočíchy. Na území platí štvrtý stupeň ochrany, patrí do sústavy Natura 2000 a pod Správu Národného parku Malá Fatra.

Pred dvoma rokmi získal Národný park Malá Fatra na za-

bezpečenie starostlivosti o mimoriadne vzácne územie dotáciu z Európskej únie.

Ľudia chodia po drevených chodníkoch

Starostlivosť ochranárov, ale aj miestnych ľudí spolu s obcou, prináša prvé ovocie. Stav prírodnej rezervácie sa zlepšil. „Zareagovali aj vzácne a ohrozené druhy rastlín, ktorých populácie narastajú,“ povedala Anna Dobošová, botanička Správy Národného parku Malá Fatra.

Močiare sa nachádzajú pri lesnej ceste, ktorú využívajú turisti pri výstupe na vrchol Šípu. Chránené územie ich pozornosť teraz neujde.

V rámci озdravných opatrení tu malofatranskí ochranári dali urobiť drevený prístupový

chodník alebo mostíky k prameňu sírnej minerálnej vody.

„Chceli sme zlepšiť prístup k vrtu s vyvierajúcou vodou, kam si chodia ľudia nabrať vodu. Zároveň tým ochraňujeme cenné biotopy, ktoré sú v tesnej blízkosti vrtu pred zašliapávaním a ich likvidáciou,“ opísala botanička.

Územie pravidelne kosia a vyhrabávajú. Starosta Rudolf Baleja si spoluprácu pochvaľuje. „Pomáhame, ako vieme. V prípade potreby zabezpečujeme ľudí na kosenie a úpravu,“ povedal.

S rozšírením zatiaľ nepočítajú

Drevené mostíky citlivo dopĺňajú jedinečný vzhľad prírodnej rezervácie. Zaujímalo nás, či ich ochranári rozšíria. Botanička, ktorá je zároveň koordinátorkou starostlivosti o územie, povedala, že sa pohrávali aj s touto myšlienkou. Napokon ju ale vylúčili.

„Územie je pomerne malé a veľmi hodnotné, pravidelný pobyt človeka, často nedisciplinovaného, v území môže spôsobiť zmeny, ktoré nie sme schopní zaregistrovať, ale prejavujú sa v budúcnosti“ vysvetlila.

Z vedeckých výskumov vyplynulo, že na území žijú vzácne drobné organizmy viazané na mineralizovanú vodu. Zau-

jímavé je, že v jazierku využívajú na kúpanie ich už nenašli. „Niektoré z nich ohrozuje pohyb návštevníkov po travertínových kopách. Ďalšie nebezpečenstvo predstavujú invázne rastliny, ktoré sa už na okraji rašeliniska začali rozširovať,“ spresnila Dobošová.

Majú neuveriteľných dvanásťtisíc rokov

Aktivity malofatranských ochranárov sa v chránenej rezervácii nekončia. O vzácnosti územia za Stankovanmi sa ľudia dozvedia viac z dvoch informačných tabúl. Jedna bude v obci, druhú osadia pri Močiaroch.

„Dočítajú sa napríklad aj to, že vedcom sa podarilo zistiť vek prírodnej rezervácie Močiar. Je tu už neuveriteľných 12-tisíc rokov, teda od obdobia pleistocénu. Takto dlho tu prežívajú aj niektoré rastliny, napríklad známa marica pilkatá, alebo živočchy ako slimáček pikulík buclatý,“ dodala Dobošová.

Botanička netajila obavy, vďaka dotácii mohli zintenzívniť záchranu vzácného územia. Otázne podľa nej je, ako sa bude vyvíjať starostlivosť po vyčerpaní financií.

Text a foto: SZ

Sviatok dňa matiek plný citov

Máj je najkrajší mesiac v roku. Je mesiacom lásky a tiež mesiac, v ktorom majú svoj sviatok aj matky.

Druhú májovú nedeľu aj v našom novom kultúrnom centre pripravil Obecný úrad spolu s komisiou kultúry, vzdelávania a športu, vedením ZŠ s MŠ, MO Matice slovenskej a folklórnou skupinou Podšíp slávnostné kultúrno-spoločenské popoludnie pre všetky mamy obce.

Úvodné slovo predniesla Stanka Lucká. Starosta obce

Rudolf Baleja sa prihovril prítomným matkám milými slovami, a vysvetlil, čo všetko predstavuje, keď sa povie slovo „matka“.

V pestrom kultúrnom programe po prihovore riaditeľky školy M. Hockickovej vystúpili deti a žiaci ZŠ s MŠ. Pre svoje maminky a starké si pripravili pôvabné vystúpenia pesničiek, básničiek a scénok, ktoré sa naučili na tento veľký deň, aby tak ukázali, ako „ľúbia tú svoju mamičku“.

Svoje poďakovanie piesňou ukázal aj Vendelín Čieško.

Spestrenie kultúrneho programu zabezpečili aj členky FS Podšíp.

MO Matice slovenskej pripravila koncert krásnych slovenských piesní za doprovodu svojich harmonikárov Zdenka a Jožka a zapojila tak do spevu všetkých prítomných.

Pri odchode domov po skončení krásneho programu každá matka bola obdarovaná kvietkom, aby jej aj doma pripomenul, pekné a príjemné popoludnie.

Text: Mária Straková

Ako obec vlani gazdovala?

Tretie riadne zasadnutie OZ, ktoré sa konalo 1. júna 2015 malo bohatý program, ktorý trval viac ako päť hodín. Najdôležitejším bodom zasadnutia bolo prerokovanie záverečného účtu obce za rok 2014, ktorý bol aj posledným rokom predchádzajúceho volebného obdobia. Ako teda dopadol?

Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený a schválený ako vyrovnaný vo výške 441 783 €, keď v priebehu roka boli schválené dve zmeny rozpočtu, ktorými sa riešili presuny finančných prostriedkov v súlade so schválenými potrebami obce.

V kategórii **celkové príjmy obce** bolo k 31.12.2014 vykázané plnenie na 94%, čo v absolútnej výške predstavuje **420 063 €**.

Podstatnú časť príjmov tvorili daňové príjmy a to 288 929 €. Z toho:

- **výnos dane z príjmov** predstavoval 249 642 €,
- **daň z nehnuteľností** (daň z pozemkov a daň zo stavieb) - 20 139 €,
- **daň za psa** - 1 526 €
- poplatok za **komunálny odpad a drobný stavebný odpad** - 17 596 €,
- **daň za ubytovanie** - 26 €.

Nedaňové príjmy tvorili 14 320 €. Z toho:

- **príjem z nájmov** predstavoval 3 548 €,
- **admin. poplatky** - 2 585 €
- **platby z predaja** - 8 052 €,
- **pokuty** - 135 €.

Iné nedaňové príjmy tvorili 4 568 € (úroky, dobročinnosť, príjem z reklamy a odvody z hazardných hier).

Granty a transfery obec prijala vo výške 74 490 €.

Tieto sú účelovo viazané pre OcÚ, školstvo, CO, životné prostredie.

V kategórii kapitálové príjmy bolo k 31.12.2014 vykázané 3 % plnenie čo predstavuje 910 €.

Sú to príjmy z predaja majetku - pozemkov vo vlastníctve obce.

V kategórii príjmové finančné operácie bolo 57 % plnenie a skutočnosť 18 996 € (použitie rezervného fondu a nevyčerpaných prostriedkov zo SR).

Mimorozpočtové prostriedky predstavovali 3 338 €. Z toho MONDI SCP - 2 000 €, 1 338 € sponzorské príspevky a tvorba sociálneho fondu.

V kategórii príjmy rozpočtových organizácií (ZŠ s MŠ) predstavovali príjmy 14 512 € (školné, projekty a granty).

V kategórii celkové výdavky obce bolo k 31.12.2014 vykázané plnenie na 74%, čo v absolútnej výške predstavuje 360 906 €.

Bežné výdavky obec čerpať v sume 181.609 € na mzdy, poisťné, tovary a služby, bežné transfery, splácanie úrokov. Kapitálové výdavky predstavovali 8 552 € (výmena okien a vchodových dverí na budove OcÚ a vybudovanie autobusovej zastávky pri hlavnej ceste).

Na **výdavkových finančných operáciách** bolo zúčtované 35 000 € (splátky úveru SLSP vo výške 15 000 € a pôžičky 20 000 € PS Urbár).

Čerpanie mimorozpočtových prostriedkov predstavovalo 3 373 €. Z toho MONDI SCP - 2 000 € a boli použité na úpravu minerálneho prameňa, 398 € čerpanie sociálneho

fondu, 975 € zakúpenie inventáru do budovy KACR.

V kategórii výdaje rozpočtových organizácií (ZŠ s MŠ) predstavovali 132 372 €.

Obec ku koncu roku spravovala dlhodobý hmotný majetok v obstarávacej cene vo výške 2 112 675 € a v zostatkovej cene 1 435 441 €, z čoho zostatková cena stavieb predstavuje 1 198 605 € a pozemkov - 231 859 €, samostatné hnutelné veci - 4 870 €, dopravné prostriedky 107 €.

Stav pohľadávok k 31.12.2014 dosiahol celkom 2 702 €, z čoho pohľadávky za nedaňové príjmy sumu 1 304 € (za hrobové miesta, nebytové priestory a za TKO) a pohľadávky z daňových príjmov sumu 996 € (daň z nehnuteľností), 402 € - ostatné pohľadávky (preplatok el.energie).

Krátkodobé záväzky dosiahli k 31.12.2014 celkom 41 353 €, keď najväčšiu časť tvorí nesplatená pôžička PS Urbár vo výške - 30 000 €, neuhradené faktúry - 2 396 €, záväzky voči zamestnancom a poisťovniam - 8.957 €.

Obec eviduje ku koncu roku aj **nesplatený dlhodobý investičný úver** voči SLSP vo výške 78 750 €, ktorý bol čerpaný v roku 2012 v celkovej výške 120 000 € na úhradu stavebných prác na „KACR“.

Z rekapitulácie čerpania rozpočtu za rok 2014 vyplýva, že výsledok rozpočtového hospodárenia obce je vykázaný vo výške + 55 513 €.

Obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo presun týchto prostriedkov do rezervného fondu.

Text: Mária Straková

Dotácia na kotol

V Ružomberku bolo koncom júna výjazdové rokovanie vlády SR. Pri tejto príležitosti nechala vláda v regióne 2,2 milióna eur, časť dostali aj obce. Stankovanom sa ušlo v porovnaní v ostatnými obcami menej, ale 8-tisíc eur použije na mimoriadne dôležitú vec.

Tou je nákup splynovacieho kotla pre budovu obecného úradu. Staručký 40-ročný kotol na tuhé palivo vypovedal službu v tú najnevhodnejšiu dobu - pred koncom zimy.

„Starý kotol bol v havarijnom stave. Doslova nám vytiekol celý vykurovací systém. Budovu využíva nielen obecný úrad, ale aj pošta, umelecká škola. Zimu sme prečkali len vďaka elektrickému kotlu,“ opísal starosta Rudolf Baleja.

Nový kotol bude zrejme na pelety. „Je to účinnejší spôsob kúrenia, okrem toho je to aj bezprašný spôsob kúrenia,“ dodal.

Text: SZ

Narodili sa:

Barbušová Sára » apríl
Dubovec Filip » apríl
Langová Olívia » máj
Malcho Tomáš » máj
Gallová Juliana » jún
Glemba Jakub » jún

Opustili nás:

Bednár Peter (80) » marec
Chovanec Anton (62) » apríl
Púček Vojtech (84) » máj
Straka Gabriel (85) » jún
Pastuchová Hyacinta (71) » jún
Púčeková Anna (+8) » jún

14 čitateľských otázok a 14 odpovedí

zo života Stankovian

Milí čitatelia Stankovských zvestí! Pre Vaše podnety do obecných novín sme zriadili v budove obecného úradu vedľa vchodu na poštu schránku nápadov. Tesne po uzávierke minulého čísla sme našli list. Bol síce anonymný, adresovaný starostovi obce skrze noviny, ale otázky boli slušné a vecné. Súvisia so životom obce a odpovede na ne z úst starostu môžu byť vítané pre viacerých ľudí.

Nakoľko otázky sa týkajú viacerých oblastí, starosta na ne odpovedať rozsiahlejšie. Znenie otázok sme štylisticky upravili, ich faktický obsah ale zostal nezmenený.

» Bude sa rekonštruovať strecha kostola, tým myslím farbenie strechy, lebo vyzerá dosť zničené?

Na túto otázku Vám neodpoviem ako starosta obce, ale môžem odpovedať ako niekoľko-ročný člen hospodárskej farskej rady. Áno, máte pravdu. Strecha kostola vyzerala zničená už po niekoľkých rokoch od jej pokrytia novým plechom. Priskoro začala hrdzaviť bolo ju treba často natierať. Problém by vyriešila výmena krytiny z pozinkovaného plechu za medený plech, tak ako sme to urobili na veži kostola.

Po nedávnej rekonštrukcii fasády kostola, vnútornej rekonštrukcii farskej budovy, terajšej prístavbe sociálneho zariadenia ku kostolu, oprave elektroinštalácie, ozvučenia, oprave organu, po napojení kanalizácie ku kostolu a farskej budove na ostatné potrebné práce nie sú financie. Naviac z úveru 20-tisíc eur poskytnutého od Biskupského úradu v Spišskej kapitule, nám je potrebné vrátiť ešte 7500 eur.

Hovorí sa, že je roboty „ako na kostole“. A je to skutočne pravda. Všimnite si, ako tečie voda cez zhrdzavené dažďové žľaby na farskej budove, treba opraviť vonkajšiu fasádu na farskej, rozpadajú sa ploty okolo areálu kostola, potrebné je dobudovať požadovanú nájazdovú rampu pre imobilných a ťažko zdravotne postihnuté osoby, opraviť chodníky a spevnené plochy. Podľa výšky financií, ktoré sa prijímajú do farskej pokladnice môžeme práce postupne realizovať. A robíme vždy to, čo je momentálne najnaliehavejšie a najpotrebnejšie.

Poznamenávam, že z poslednej zbierky na prístavbu sakrestie zaplatíme akurát tri plastové okná a vchodové dvere, nakoľko náklady na celkovú prístavbu a napojenie kostola a fary na kanalizáciu sú osemkrát vyššie, aká bol spomínaná zbierka.

» Prečo sa do Stankovského parku nedá k lavičkám osvetlenie, dôkladne sa nevyčistí jazero a nepridajú sa nové ryby?

Parku v našej obci je potrebné sa pomaly venovať viac ako celej ostatnej zeleni na území obce. Nezamestnaní robia ošetrebnie drevín, čistia chodníky od buriny, vykašajú spolu s futbalistami trávu a opravujú to, čo vandali zničia. Náklady na osvetlenie jazierka, prevzdušňovanie vody a vodopád nie sú zanedbateľné, a preto používame radšej elektrický prúd z verejného osvetlenia. Jazierko som dal v rámci dvojročnej záruky dvakrát vyčistiť, opraviť svetlá v jazierku, opraviť „vodopád“ a iné nedostatky.

Osvetlenie v parku nebolo plánované, ale nič nebráni tomu, ak budeme na to mať

v budúcnosti peniaze, aby sa svetlo dodatočne nainštalovalo. V minulosti obec podala projekt na MONDI SCP na základe ktorého sme získali 5-tisíc eur, ktoré obec použila na nákup okrasných stromčekov a kríkov.

V súčasnosti sa uchádzame o čiastku 6320 eur na chýbajúce úpravy chodníkov zo železnej dlažby, preliezačky a šmykačky v tomto obecnom parku. Budem rád, ak nám bude od tejto papierenskej spoločnosti poskytnutá akákoľvek čiastka. Čistiť jazierko v súčasnosti by bolo neetické, nakoľko sa v jazierku usídlil pár divých kačíc, ktoré tam vychovávajú rodinku a v jazierku sa naučili plávať.

» Konštrukcia mostu vyzerá zle, zišla by sa mu aj farebná úprava.

Áno, betóny základov mostu sú v zlom stave. Nezničili sa však za posledné štyri roky. Popraskaný betón bolo potrebné opravovať, keď praskliny boli ešte malé. O to je to teraz zložitejšie a náročnejšie na financovanie.

Na poslednom obecnom zastupiteľstve sme sa bavili aj o tom, ako a kde treba opraviť cesty, v hroznom stave máme mostíky ponad potoky, o ktoré sa nikto 50 – 60 rokov neobzrel a nestaral, treba dobudovávať kanalizáciu, ešte stále majetkoprávne vysporiadať pozemky pri píle a tie pod obecnými cestami, rekonštruovať, opravovať a nadstavovať obecné budovy a taktiež je potrebné opraviť a natrieť lavicu cez Váh. Problém je len a len v peniazoch...

» Bude mať aj naša obec označené ulice, lebo keď niekto hľadá, nevie kam má ísť a je tu veľa rodín, ktoré majú rovnaké priezvisko a pod.

Aj naša obec musí mať v budúcnosti označené ulice. Susedné obce sa do toho pustili pred niekoľkými rokmi a štát na tento účel poskytoval peniaze. Bez finančnej podpory by to obec v súčasnosti nezvládla.

Ak bude zverejnená výzva, určite ju využijeme. Treba si ale uvedomiť, že po zmene názvov ulíc budú občania meniť všetky osobné doklady, vodičské preukazy, preukazy poistenca a pod. Nebude to vôbec jednoduché i napriek tomu, že tieto úkony budú bezplatné.

» Obec by potrebovala lavičky pre turistov alebo aj verejné koše na odpad, lebo všade, kam sa pozrieme je nejaký odpad, vrátane malých fľašiek z alkoholu.

Aj tu dávam za pravdu, že počet lavičiek a smetných košov nestačí. Konštatujem však, že sme dali smetné nádoby do parku, pred bránu cintorína, pred bývalý obchod Jednoty v Rojkove, osadili sme nové lavičky pred novým kultúrnym domom vrátane odpadkového koša. To isté sme urobili pri medokýši na Močiaroch a dva odpadkové koše sú pred obecným úradom. V rámci možností v tom mienime pokračovať.

Čo je však zarážajúce, hoci koše na odpady sú, nie všetci vedia, kam odpad patrí. Ohorky a krabičky z cigariet viacerí pri ceste do a z krčiem hádžu rovno na cesty, pred rodinné domy a verejné budovy. To isté robia niektoré deti a mládež s obalmi zo sladkostí. Ale to je problém vo výchove v rodinách a v školách.

Porozhadzované fľaštičky z alkoholu sú osobitnou kapitolou. Týmto problémom sa už neraz zaoberal osobne starosta obce, ale aj s komisiou na ochranu verejného poriadku a životného prostredia. Nielen chlapi, ale mnohokrát aj ženy hádžu prázdne fľaše z alkoholu po verejných priestranstvách, cestách, záhradách svojich spoluobčanov a podobne. Fľaše z alkoholu by mali skončiť v odpadkových košoch predajní, v ktorých si alkohol zakúpia a nie v záhradách susedov a na verejných priestranstvách. Toto všetko súvisí s výchovou a slušnosťou na-

ších občanov a návštevníkov našej obce.

» Chodník pri škole by sa mohol prerobiť na schodíky, lebo keď je zima, tak sa tam veľmi šmyka a mohlo by dôjsť k vážnym zraneniam.

Ospravedlňujem sa, ale nie som si istý, ktorý chodník pri železnici máte na mysli. Pri železničnej stanici sú vybudované schody, o ktoré sa stará železnica. Chodník po celej dĺžke železničnej stanice asi pred dvoma rokmi urobila a financovala obec, aby sme ľudí ušetrili od chodenia po blate a vode, čo cestujúca verejnosť veľmi oceniла. Podobne sme opravili a obnovili nátery železničnej zastávky v smere na Žilinu.

Predpokladám, že máte na mysli chodník poza kostol cez železničnú trať. Tu musím upozorniť, že tento chodník je nepovolený a oficiálne je prechod cez železničnú trať zakázaný. Pokúšal som sa na železnici už v minulosti vybaviť legálny prechod so semaformi, ale to vôbec neprešlo. Bolo to v čase, keď chceli zrušiť nechránený železničný prejazd pri medokýši na Močiaroch, ale ten sa nám podarilo dodnes uchrániť. Verím, že v tomto prípade budete túto odpoveď na vašu otázku akceptovať.

» Verejné osvetlenie po celej obci je dosť čudné, lebo postupne začínajú blikať osvetlenia od začiatku až po koniec obce, prečo sa nevymenia za LED osvetlenia ako aj v susedných obciach.

Dobrá otázka. Odpoviem na ňu rád a priamo. Je pravda, že svetlá v poslednom čase blikajú a hneď na to prestávajú svietiť. Nestihame kupovať náhradné trubice a batérie do rozhlasu. Preto som sa obrátil na bývalého dodávateľa osvetlenia a miestneho rozhlasu z Košíc. Ten nás ubezpečuje, že je všetko v poriadku, pretože trubice a batérie vydržali 7 rokov a bu-

de ich potrebné meniť. To však neznamená, že všetky vydržali spomínaných 7 rokov. Počas uplynulých 4 rokov sme vymenili niekoľko desiatok trubíc v svietidlách a približne 15 batérií v miestnom rozhlase. Toto všetko bolo na náklady obce, nakoľko záručná doba už uplynula.

Podľa všetkého bude zrejme najlepšie v súčasnosti meniť spomínané trubice a batérie, pretože to bude oveľa lacnejšie ako výmena svietidiel, ktoré sú pomerne nové.

Zaoberali sme sa aj možnou otázkou výmeny svietidiel za LED osvetlenie s možnosťou financovania cez eurofondy. Doterajšie skúsenosti s LED osvetlením a názory odborníkov až tak nenasvedčujú tomu, aby sme mali veľmi „hrnúť“ do takejto pomerne včasnej výmeny svietidiel. Pracovník, ktorý nám v súčasnosti vykonáva údržbu rozhlasu a osvetlenia, prehlásil, že rád poslancom vysvetlí klady a zápory LED osvetlenia, ale v súčasnosti to ani on veľmi neodporúča po konzultácii s viacerými odborníkmi. Budeme však robiť aj naďalej všetko pre to, aby boli občania s verejným osvetlením a miestnym rozhlasom spokojní. Uznávam, že aj napriek tomu, že sme doplnili počet svietidiel a rozhlas opravujeme ihneď, ako sa na závalu príde, nie vždy nás všade a všetci chvália.

» Cesta pri moste na dolnom konci je dosť zničená a nedá sa už čoskoro prechádzať ani bicyklom, čo sa dalo pred niekoľkými rokmi bez problémov aj rodinným autom.

Táto cesta bola pred výstavbou kanalizácie dosýpaná pieskom a upravovaná. Počas a po výstavbe kanalizácie nie je všetko ešte „usadnuté“, ale pripomínam, že vodárenská spoločnosť a dodávateľ stavby cestu vždy upravil na základe našich upozornení.

Cestu nám ničili a možno aj ničia nákladné autá niektorých našich občanov, ktorí mnohokrát aj počas daždivých dní zväžali drevo cez nechránený železničný prejazd popri Váhu na dolnom konci až do dediny. Presvedčil som sa o tom pri úprave cesty a vlastného minerálneho prameňa na Močiaroch. Cestu cez Polónku z pochopiteľných dôvodov nevyužívali. Pri najbližšej možnej príležitosti cestu a výmole na nej upravíme.

» Budova obecného úradu je dosť škaredá a to myslím farebne, lebo na niektorých častiach je tmavo bielej farby, a na niektorých miestach je svetlosivej farby, mohla by sa prefarbiť do živších farieb.

Ste pozorný a všímavý, pretože to je pravda. Pripomeniem, že pred 20 rokmi som mal opravu, rekonštrukciu a prístavbu obecného úradu na starosti ako zástupca starostu a stavebný dozor. Veľmi mi na tom záležalo a bol som hrdý, že sa nám to podarilo.

Dnes je situácia taká, že na Ministerstvo financií sme podali dve žiadosti o finančnú podporu. Prvá bola na odstránenie havarijného stavu ústredného vykurovania v pôvodnej budove obecného úradu. Vytiekol nám poškodený, viac ako 40-ročný kotol a tiež nám tečú hrdzavé radiátory. Druhá žiadosť bola zaslaná na úplnú opravu fasády celej budovy obecného úradu a to opravu fasády, opravu klampiarskych výrobkov a nátery stolárskych, klampiarskych a zámočníckych výrobkov. V kladnom prípade sa poradíme napr. aj o zmene farby fasády.

Bez pomoci iných v súčasnosti v rozpočte nie je dostatok financií pre splácanie dlhov za dokončený kultúrny dom. S opravou obecného úradu to myslíme vážne, svedčí o tom aj skutočnosť, že sme vymenili plastové okná a konečne aj úzke vchodové dvere.

» Prečo nie je kultúrny dom pre všetkých občanov Stankovian a Rojkova, ale len pre niektorých, ktorí tam chodia pravidelne každý deň si zaisportovať, alebo si zahrať stolný tenis atď.?

Pri tejto jedinej odpovedi si dovoľm oponovať v tom, že kultúrny dom nie je pre všetkých.

V kultúrnom dome hneď od jeho začiatku začala pestrá a plnohodnotná činnosť. Ihneď po jej slávnostnom otvorení začali hrať stolný tenis, najprv na jednom stole, zakrátko na druhom. Pridali sa kulturisti, ktorí si na vlastné náklady vyrobili cvičiace náradie, postupne sa pridali cvičiace ženy s deťmi, následne ďalší kulturisti a cvičiace ženy v posilňovni. Začalo sa hrať divadlo, nacvičovať tance a miestnosť dostala Jednota dôchodcov v Stankovanoch. V tejto budove sa konali už dva ročníky celoslovenskej výtvarnej súťaže detí a žiakov Medové umenie. Tento rok pokračuje tretím ročníkom. Konali sa tu už dva obecné plesy, dve svadby a tento rok tam bude už tretia svadba. Spoločenská sála tiež bola využitá už trikrát na konanie karov pri väčších pohreboch. Už druhý rok nacvičuje svoje programy skupina historického šermu z Ružomberka. Taktiež sa tu konajú valné zhromaždenia urbárneho spoločenstva, predvolebné zhromaždenie, verejná schôdza s občanmi, posedenie prvoprijímajúcich detí a rodičov po prvom svätom prijímaní.

V súčasnom období bývajú pravidelne náuky birmovancov pred blížiacou sa slávnosťou birmovania v našej obci. Priestory nového kultúrneho domu sa využívajú takmer denne, o čom svedčí písomná evidencia.

Poznamenávam, že prevádzka nového Kultúrneho a agroturistického centra regiónu Stankovany je úplne stratová od jeho počiatku, čo sa vedelo už pri jeho projektovaní a schvaľova-

ní. Je to budova pre kultúru, vzdelanie a šport a má slúžiť občanom a návštevníkom obce. A preto tvrdenie, že neslúži všetkým občanom, je nie celkom oprávnené.

» Bude celá časť Stankovian pripojená ku kanalizácii alebo len dolná časť?

Podľa tejto otázky tipujem, že buď málo čítate Stankovské zvesti, nechodíte na verejné schôdze alebo nekomunikujete so svojimi poslancami v obecnom zastupiteľstve.

Osobne ako starosta obce som venoval otázke výstavby kanalizácie v obci veľkú pozornosť. A preto pripomínam, že vzhľadom na nespočetné jednania s poslancom NR SR a riaditeľom Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s. Ing. Milanom Mojšom, sa nám podarilo zmeniť stav, podľa ktorého malo byť v Stankovanoch vybudovaných 60 domových prípojk na verejnú kanalizáciu a v Rojkove len 6 prípojk. V takomto stave som prevzal začiatok výstavby spoločnej kanalizácie v obciach Švošov, Hubová, Lubochňa. O Stankovanoch nebola ani len zmienka. U nás v Rojkove mala byť postavená len čistiareň odpadových vôd, pár prípojk a ostatné obce mali byť a sú odkanalizované kompletne.

Až na náš veľký tlak sa dobudovala kanalizácia od Karola Janigu po Martu Laurincovú, od obecného úradu po železničnú stanicu a poza kostol v Stankovanoch a v Rojkove od Dariny Považskej po Miroslava Herdu a celé Šiare z vlastných zdrojov Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s.

Pravidelne každý rok podávame na Environmentálny fond žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na dobudovanie ďalších vetiev kanalizácie v Stankovanoch a Rojkove. Ani jednej žiadosti nebolo vyhovené kladne, podobne ako mnohým iným obciam.

Na stretnutí v Žiline s ministrom poľnohospodárstva sme sa predstavitelia obcí dozvedeli, že peniaze z európskych fondov sa prepadli! My starostovia obcí sme si povinnosti pravidelne plnili, stálo nás to mnoho času, peňazí a hlavne nervov, ale zlyhali štátni úradníci!

I napriek tomu sme aj v tomto období vypracovali ďalší zámer, ktorý sme zaslali na VÚC Žilina a budeme sa pokúšať o ďalšie financie na dobudovanie kanalizácie v obci. Je to však dlhý a zložitý proces, nakoľko Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a.s. zabezpečuje výstavbu spoločnej čistiareň odpadových vôd v Liptovských Sliačoch a okolitých obciach.

Projekt kanalizácie je vypracovaný na celé územie Stankovian a Rojkova s tým, že výstavba kanalizácie v Rojkove od Lazu po Kopanie má byť začatá až po výstavbe diaľnice D1, o čom som sa dozvedel po nástupe do funkcie pred štyrmi rokmi.

» Prečo nie je na začiatku Stankovian predpísaná rýchlosť? Niektorí vodiči chodia ako šialenci a to nejdú ani podľa vyznačených čiar, ktoré sú na cestách. Je to dosť nebezpečné pre naše deti.

V obci je predpísaná najvyššia povolená rýchlosť 50 km/hod. Cestu z Lubochne do Stankovian spravuje Slovenská správa ciest Žilina, ktorá zodpovedá za jej kvalitu a stav a nepatrí obci. Viackrát sa občania sťažovali na popisované skutočnosti a uvažovali sme s umiestnením retardérov – spomaľovačov na tejto ceste.

Odpoveďou Slovenskej správy ciest bolo, že na ceste III. triedy to nie je možné. Neraz som už mal osobné výstupy s niektorými, hlavne mladými vodičmi osobných vozidiel i motoriek, ktorí sa preháňajú po obci veľkou rýchlosťou, obťažujú ľudí hlukom hlavne vo večerných a nočných hodinách a ohrozujú bezpečnosť

a zdravie ostatných. V jednom prípade som to riešil písomným napomenutím rodičov. Starosta obce sám nič nezmôže. Je aj na Vás občanoch, aby ste tieto prípady oznamovali polícii.

Posledný prípad v obci, kedy bol autom pri šколе odlomený betónový elektrický stĺp a bola ohrozená premávka na železnici, takmer týždeň trvalo odstránenie poruchy a nikto nič nepočul ani nevidel. Ale za všetko mohol starosta obce, aj za to, že niekto nemohol dovariť obed, hoci elektrikári obci neohlásili čas ani dobu vypnutia elektriky. A vinník, ktorý všetko spôsobil, možno všetko sledoval spoza záclony vo svojom dome.

» V Stankovanoch je dosť zničených ciest a to hlavne na Kúte a na Polónku.

Je to pravda, naposledy sa nám podarilo opraviť cestu od Fúrovcov po Pažítkovcov na Kúte a od železničnej stanice po obecný úrad v Stankovanoch a v Rojkove od hlavnej cesty po Matúškovcov a od Zlej vody po Milana Sleziaka. Využili sme financie, ktoré prišli od Ministerstva financií SR vo výške cca 3-tisíc eur. Obec voľné finančné zdroje na tieto účely nemala a viac sa nedalo urobiť.

Na poslednom obecnom zastupiteľstve 1. júna sme prejednávali aj otázku opráv ciest. Audítorská spoločnosť nás upozornila, že obec nemôže financovať opravy ciest ak nie sú vysporiadané majetko-právne vzťahy.

Moja odpoveď znie: obec nemá vysporiadané za svojej histórie žiadnu cestu. To znamená, že nemôžeme asfaltovať žiadny úsek cesty. Iba v prípade, že sa jedná o havarijný stav.

Na zastupiteľstve padali rôzne návrhy a bolo odporúčené, aby sme postupne spracúvali geometrické plány a cesty vybavovali do vlastníctva obce.

Že to nie je jednoduché, svedčí aj fakt, že pozemky na výstavbu obecných nájomných bytov, resp. rodinných domov pri pí-

le vybavujeme už takmer 20 rokov a stále to nie je hotové. Ľudí to však nemusí zaujímať a opráv ciest sa dožadujú. Je len na obecnom zastupiteľstve a starostovi, aby rozhodli múdro, spravodlivo a včas o tom, ako ďalej.

» Prečo sa neurobí klietka na kôš pri cintoríne? Neverím tomu, že sa nachádza v areáli cintorína televízor, alebo aj sedačky a veľa ďalších vecí, bolo by dobre, keby sa niečo s tým urobilo.

Opatrenia na cintoríne boli pripravené a dohodnuté ešte pred dorúčením Vášho listu. Zmeny na cintoríne ste si mohli už všimnúť. Veľkoobjemový kontajner sme zabezpečili do Rojkova a dva kontajnery do Stankovian. Budeme tak robiť v zmysle zákona dvakrát do roka. V areáli cintorína sme umiestnili dva 1100-litrové kontajnery a pred bránu cintorína dve smetné nádoby.

Udržujeme v areáli cintorína, ale aj pred ním, čistotu a poriadok. Je pravda, že niektorým občanom veľkoobjemový kontajner chýba, lebo sa spoliehali len na samotnú obec. V prípade potreby im kontajner zabezpečí obec na ich náklady.

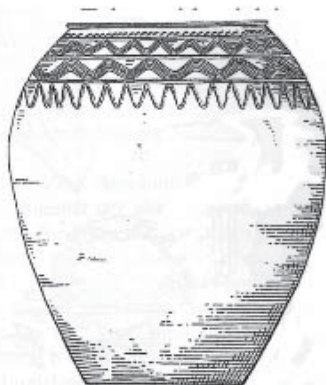
Vážený pisateľ, som rád, že ste napísali konkrétne otázky a list nebol neslušný a vulgárny ako býva zvykom u iných pisateľov. Vážim si Váš postoj a verím, že odpovede zodpovedali všetko, čo bolo nejasné a čo Vás v obci trápi, znepokojuje a čo si predstavujete, aby bolo lepšie. Odpovedal som čo najobširnejšie a verím, že odpovede budú zaujímať aj iných našich spoluobčanov, ktorí majú podobné otázky, aké ste položili mne.

Ďakujem Vám za záujem o našu obec.

Na otázky odpovedal starosta Stankovian Rudolf Baleja

K 590. výročiu prvej zmienky o vzniku obce

Na prelome 4. – 5. storočia jestvovalo na mieste vyvýšenej terasy potoka s pekným výhľadom do údolia Váhu, niekde kde je teraz miestny cintorín trvalé sídlisko, ktorého obyvatelia mohli mať pod kontrolou jeden z prirodzených prechodov na susednú Oravu.

Na existenciu osídlenia sa prišlo úplnou náhodou, keď počas zemných prác pri kladení vodovodnej prípojky k miestnemu cintorínu našli robotníci časti masívnej hlinenej zásobnice. Možno ju datovať do obdobia okolo r. 400 nášho letopočtu, to je do takzvanej doby rímskej. Nádobu s charakteristickým zosilneným okružím a výzdobou viacnásobnej vlnovky bola pôvodne vysoká až jeden meter a používali ju prevažne na úschovu obilja a potravín.

Takmer identické sa našli napr. na Havránku, v Liskovskej jaskyni, alebo na hradisku v Turíku. Cez Škutovú dolinu viedla kedysi cesta na Oravu, ba stretol som sa i s názormi, že to bola jedna z vetiev Janárovej cesty.

V jednej staršej publikácii, ktorej autorom bol J. Kútňík Šmálov som sa dočítal, že v mieste kde je dnes cintorín, pri kopaní hrobov odkrývali hrubé kamenné základy. Ešte naši starí otcovia spomínali,

že tam bola Solnica, to je sklad soli, ktorá sa dovážala z Poľska.

Cesta vraj bola zreteľná ešte v polovici tridsiatych rokov minulého storočia, lebo okolo nej boli veľké balvany.

Keď sa postavila železnica cez Kralovanskú dolinu, stratila cesta cez Škutovú dolinu význam.

Listina vdovy Izoldy z Turca

Najstaršou listinou resp. písomnou zmienkou o osídlení tej časti Liptova, kde dnes leží naša obec, je listina vdovy Izoldy z Turca. Ide o listinu z roku 1337, ktorú vyhotovil prepošturčiankeho konventu 22. februára 1337, ktorá dokazuje, že už v tomto období v tejto oblasti existovala akási opustená osada.

Nevedno či na mieste, kde dnes sú Stankovany existovalo kontinuálne osídlenie od 4. či 5. storočia do r. 1337, isté je len to, že tu existovala akási osada a že osada bola opustená pravdepodobne z toho dôvodu, že v tomto období došlo k náhlému poklesu teplôt a zmena klímy mala tak veľmi negatívny dopad na osídlenie. Chladný výkyv, hovorí sa mu trocha mäťúco malá doba ľadová, sa datuje do 14. až 19. storočia. Za skutočný počiatok malej doby ľadovej možno považovať

vať sériu studených a vlhkých rokov 1315–1322.

Ochladenie zapríčinilo pravdepodobne aj vyludnenie akejsi osady medzi Liptovom a Turcom, ktorá sa spomína v listine vdovy Izoldy z roku 1337.

V tejto dobe, Európa zažívala najkrutejšie zimy. Z tejto listiny sa dozvedáme, že Izolda, vdova po Jánovi, bratovi Mateja z Turca, synov Jána z Transylvánie (Sedmohradská), poveruje Petra zo Spiša (Petro de Scepus), mešťana z Ružomberka, zaľudniť územie v blízkosti Váhu, medzi Liptovom a Turcom (circa fluvium Vaag inter Liptoviam et Turoch existentem). Peter podľa textu listiny dostal jeden pozemok v strede osady, jeden slobodný lán poľa spolu s lesom, na ktorom mohol hospodáriť, jeden malý mlyn, ale musel priviesť osadníkov, ktorí by pusté územie kolonizovali. Títo potom boli oslobodení od všetkých daňových povinností na 10–20 rokov. Mal právo svojich osadníkov súdiť za všetky prečiny okrem úteku z pôdy, podpaľáčstva a krádeže.

Samotný Peter zo Spiša bol už v tom čase veľaváženým mešťanom Ružomberka a bol spolu s ružomerským richtárom Hannom a mešťanom Kunchulom predkladateľom

žiadosti mesta o potvrdenie slobôd a práv kráľovi Karolovi Róbertovi z Anjou. Rodina Petra zo Spiša si v priebehu niekoľkých desaťročí zachovala v Liptove, ale aj na kráľovskom dvore, dobré postavenie. Vyplýva to z nariadenia kráľa Ľudovíta I., ktorý listinou z 9. júla 1376 nariaďuje na základe žaloby mesta Ružomberka Rudolfovi, synovi Petra zo Spiša prinútiť poddaných žijúcich v chotári mesta zaplatiť poplatky.

Mohli sme sa volať Petrová

Či skutočne Peter na spomínanom území osadu založil, alebo ako dlho existovala, sa zatiaľ nepodarilo zistiť. Ak by bola skutočne vznikla, bola by sa volala Petrová, alebo by dostala meno od staršieho katastrálneho názvu územia, kde vznikla. Nie je vylúčené ani to, že v jej pôvodnom chotári neskôr vznikli Stankovany a Rojkov. Isté je len to, že pri rieke Váh medzi Liptovom a Turcom existovala akási opustená osada (circa fluvium Vaag inter Liptoviam et Turoch existentem). Preklad textu listiny z latinského originálu znie nasledovne:

My Pavel, pepoš a konvent kláštora slávnej blahorečenej panny Márie Turčianskej dávame na všeobecnú známosť, že chce-

» Listina z roku 1337, ktorou vdova Izolda poveruje Petra zo Spiša zaľudniť územie v blízkosti Váhu medzi Liptovom a Turcom

me si získať vážnosť tým, že istá šľachetná pani Izolda zanechala vdova po Jánovi, bratovi Mateja z Turca výrokom živého hlasu predložila, že jej syn Ján, syn Jána z Transylvánie alebo Sedmohradska, keď odišiel o 7 rokov prišiel sem a keďže nebolo v jeho silách osadiť ľudom a pospájať svoje vlastníctvo ležiace okolo rieky Váhu medzi Liptovom a Turcom, preto toto vlastníctvo zveril Petrovi zo Spiša, občanovi Ružoberka, aby ho osadil ľudom a rečenému Petrovi osobne prítomnému dáva škultéciu richtárstvo právom nemeckým, jeden pozemok v strede rečeného vlastníctva, jeden lán ornej zeme, spolu s lesom, ktorý má byť rozmeraný, jeden malý mlyn a všetky práva tohoto vlastníctva s ľudom a vecí v ňom sa nachádzajúcich s výnimkou troch vecí totiž zbehnutie, krádež, podpaľáčstvo, o ktorých ako o vynímočných príčinách majú platiť opatrenia dvoch častí práv rečenej panej a jej dedičov. Tretia časť práv so všetkými horemenovanými, teda pozemkom kúrie, malým monom a inými menovanými, má prepadnúť bez obyvateľov Petrovi a jeho nástupcom do trvalého vlastníctva. Tenže uvedený Peter podujal sa prv uvedené vlastníctvo osadiť ľudom a naopak tá istá pani zaviazala sa kedykoľvek sa k spomínanému usporiadaniu vrátiť aj prostredníctvom svojho syna tak, aby toto bolo potvrzené a dodržané.

Dané vo sviatok Petra apoštola
roku pána 1337 +++

Vdova Izolda podpísala listinu troma krížikmi, v tom čase nebolo nič neobvyklé, že aj dámy z lepších rodín boli negramotné. Písať vedel málokto, zväčša len kňazi, zo šľachty väčšinou muži.

Listina Jána Mešpeta

V historickej literature sa najčastejšie za prvú písomnú zmienku o vzniku Stankovian označuje listina Jána Mešpeta (Mespeth) zvaného Hluk, kapitána hradu Likava napísanej v Ružomberku 10. júla 1425. V tejto dobe Stankovany, ale aj Hubová (Gombáš) už existovali a Ján z Mešpet (*okolo 1400 +1481) daroval touto listinou

šoltýstvo v Hubovej a Stankovianoch Petrovi, synovi Stanka za bližšie neoznačené verné služby.

Stal sa dedičným richtárom a dostal do užívania jeden slobodný lán, kúriu (možnosť si ju postaviť), mlyn, krčmu a šiestich osadníkov so súdnym právom nad novousadenými osadníkmi, okrem hrdelného práva. Originál tejto listiny sa však nezachoval. Stankovskí šoltýsi si dali potvrdiť svoje donačné práva ešte v roku 1426 cisárovi a kráľovi Žigmundovi Luxemburskému v Prešove a v roku 1471 Zorardovi, prepoštovi kláštora Blahoslavenej Panny Márie v Turci na žiadosť Jána a Ladislava zo Stankovian.

V roku 1590 opäť privilégia stankovianskych šoltýsov potvrdil cisár Rudolf II. Habsburský na žiadosť Jána, syna Pavla Stankovianskeho a Adama, syna nebohého Gregora a Juraja, syna jeho vlastného brata Pavla. Jedine táto listina sa fyzicky zachovala do dnešných dní, a možno je to šťastie, lebo sú v nej zaznamenané obsahy všetkých troch spomínaných listín.

Poslednýkrát šoltýske výsady potvrdila 26. marca 1827 na generálnej kongregácii Liptovská stolica. V tomto potvrdení sa však vyskytuje ďaleko viac priezvisk, ale ani jedno nie je Stankoviansky.

Preklad listiny z roku 1425 z latinského originálu je nasledovný:

Ján de Mešphet alias Hluk, kapitán Likavy, dávame týmto listom na pamäť všetkým, ktorých sa týka, že za verné služby nášho verného Petra, syna Stankovho, nejakú škultéciu na Gombáši, ktorá je teraz opustená a spustošená a nemá ozdoby obyvateľov, ktorej škultétske a donačné právo, ako aj známe nám náležitosti istému Petrovi a po ňom všetkým jeho potomkom narodeným, aj tým, ktorí narodiť sa majú, rozhodli sme sa udeliť, so všetkými škultétskymi úžitkami, do trvalého užívania, spolu s jedným slobodným lánom, fundusom slobodnej kúrie, mlynom, krčmou

a šiestimi osadníkmi, s takou ale podmienkou, aby tam od dnešného dňa niekoho usadil, tak aj so súdnou právomocou a súdnymi pokutami, výmúc veci hrdelné. Taktiež dokladáme, že ten istý Peter v rieke Váhu, Lubochňa a Orava pre svoj stôl má právo akokoľvek rybáriť. Chceme tiež, aby usadzovanie úradníkov našich v rečených dedinách Gombáš a Stankovany nebolo vykonávané, a aby títo tiež ústupky od našich ustanovení v hraniciach rečených obcí, robiť nedovolili. Naostatok dávame na známosť, že ten istý Peter v dedine Stankovany má jeden slobodný lán s fundusom slobodnej kúrie, ale dedina Gombáš bude platiť dávky 600 denárov a to v troch termínoch: totiž 200 na sviatok svätého Juraja, 200 na sviatok svätého Michala a 200 na sviatok Narodenia Pána. Tiež dedina Stankovany bude platiť dávky 6 (pensas) na sviatok svätého Juraja, šesť na sviatok svätého Michala a šesť na sviatok Narodenia Pána. A tiež ktokoľvek by tam prišiel klčovať lesy, nech požíva slobody 24 rokov. Ostatné úžitky a dary, rozhodli sme sa ponechať Petrovi. Tiež každý osadník, nech je povinný dať škultétovi dve kurčatá, dva guľaté chleby v cene 18 denárov okolo daňových termínov. Práva v súdení, ktoré by pre svoju slabosť nevedeli rozhodnúť, nech sú opravené súdom mesta Ružomberka. Hranice menovaných dedín takto sa však líšia:

Prvá hranica začína na rieke Váhu, od južnej kde vteká akýsi potok Bystrý a ide po tomto potoku až k prameňu Odtiaľ smeruje k akémusi potôčiku Salatín zvanému a spadá do Likavy. A odtiaľ vychádza a ide priamo na vrchol hory Fatra. Odtiaľ smeruje po hrebeni spomenutej hory a padá priamo k rieke Váhu tam, kde do Váhu vteká Orava a po rieke Orave vystupuje až po riekú Vrtielku a po jej toku až k prameňu. Odtiaľ sa otáča priamo na vrchol hory Šíp a odtiaľ prechádza priamo k studnici Babo naproti tej istej dediny Gombáš a tu sa končia hranice menovaných dedín. Na pamiatku tohto daru a večnú platnosť tejto donácie privešujeme na ňu pečať a dali sme ju odovzdať samotnému Petrovi. Dané v meste Ružomberku v stredu pred sviatkom svätej Margaréty roku Pána 1425.

Ako som už spomenul, donáciu z roku 1425, si stankovi-

anski šoltýsi dali potvrdiť v roku 1426, cisárovi a kráľovi Žigmundovi Luxemburskému, a to najmä z toho dôvodu, že párníckí šoltýsi im spôsobovali rôzne príkoria a škody na majetku. Znenie listiny z r. 1426 je nasledovné:

Žigmund z božej vôle cisár Rímsky, kráľ Uhorský, Český, Dalmatský, Chorvátsky, nášmu vernému županovi a šľachticému sudcovi liptovského komitátu vznešenému Jánovi Panovi kastelánovi hradu Likava a šľachtickej vdovy ako aj synom Jánovi, Prokopovi, synom Andreja de Paludzky a z ich vôle ustanoveným kastelánom na hrade Orava zvanom, želáme spásu a milosť.

My našich verných Jána, Mikuláša a Petra, synov Petra Byter de Zyrin, spolu so všetkým majetkom udeleným a právami držiteľskými a vecami pre nich spravodlivými a zákonitými sme prijali do nášho kraja do našej kráľovskej ochrany a v mene Našej milosti zverujeme ich do Vašej opatery. Vašej vernosti pevne dôverujúc, zverujeme už zmienených Jána, Mikuláša a Petra na ich majetkoch, údeloch a právach, v záležitostiach pre nich dobrých do spravodlivých, oproti nezákonným žiadateľom, ktorí by ich chceli mimo právnych ciest znepokojovať menovite oproti Jánovi, synovi Mikuláša Párnican, ktorý im rôzne krivdy a škody nezaslúžene spôsobil. V mene našej dôstojnosti a vážnosti treba ich brániť a bedliť a nedovoľiť ich poškodiť v tej čiastke, ktorá vám je pridelená a spravodlivosťou Vám pripadá. Predloženú prečítanú listinu Vašu sme prikázali predkladateľom vrátiť. Vydané v Tata v najbližší pondelok po Vstupení pána roku 1426 za nášho panovania v Uhrách roku štyridsiateho, rímskeho druhého, Českého dvadsiateho.

Z týchto donačných listín je zrejme, že celé meno prvého stankovianskeho šoltýsa je Peter Byter de Zyrin. Dozvedáme sa, že bol synom Stanka. Z toho možno usudzovať, že obec dostala meno po otcovi Petra Byter de Zyrin, ktorí sa menoval Stanko a zrejme zakladateľom a prvým lokátorom našej obce. V tom čase bolo ne-

písaným zvykom, že obce dostávali názvy podľa svojich lokátorov.

Tieto dve listiny sú najpodstatnejšie, ostatné dve listiny z roku 1471 a z roku 1590 sú len odpisy a transhumpty – to znamená, že sú v nich odpísané obsahy týchto dvoch prvých listín a potvrdzujú ich správnosť.

Dôležité urbáre

Z týchto artefaktov, to je z črepov hlinenej obilnice a uvedených listín môžeme aspoň čiastočne zrekonštruovať okolnosti, za ktorých sa osídľovalo územie, kde dnes ležia naše Stankovany.

Ďalšie okolnosti života prvých osadníkov môžeme zrekonštruovať z takzvaných urbárov, to je súpisov poddanských povinností. Sú tam aj mená a priezviská známych šoltýsov, sedliakov a želiarov. Šoltýsi neboli šľachtici, boli však libertíni, to znamená, že mali nejaké slobodné lány oslobodené od dane a ma-

li právo sťahovania, čiže boli osobne slobodní.

Sedliaci boli poddaní a po prijatí Verböciho Tripartita v roku 1514, boli naveky pripútaní k pôde. Patrili však k tým bohatším obyvateľom, mali svoje polia – usadlosti. Najchudobnejšími a najbiednejšími obyvateľmi boli želiari, v našich urbároch sú označovaní ako komorníci. Niektorí dokonca nemali ani vlastný dom, nemali vlastnú usadlosť a ak – len tak menej ako jednu osminu usadlosti, to je polí a lúk, zväčša mali len záhradu.

Najstarší zachovaný súpis poddanských povinností z obce Stankovany, sa zachoval v urbároch Likavského panstva z rokov 1549-1551. V Stankovanoch (Ztankowen) sa spomína 7 usadlostí: dom večného richtára Jána, domy Jakuba Tomašoviča, Andreja Nového Kmeťa, Vavrinca Štefanoviča, Mateja Nového Kmeťa, Petra Vaňoviča (Wanyovič) a dom detí richtára Gregora. V ro-

koch 1572 a 1578 sa zachoval počet 5 usadlostí v Stankovanoch, ale aj pod vplyvom povodní a vďaka plieneniu husitských a cisárskych vojsk ich počet v roku 1596 klesol na 3 a 4 usadlosti boli opustené.

V roku 1625 podľa súpisu urbárskych povinností v Stankovanoch 5 sedliackych a 2 šoltýske dvory: dvor Gašpara a Jána (Joannes) Stankovianskych, dvor Adama Stankovianskeho, Adama Hluchého, Gašpara Stankovianskeho, Mateja, Michala, Juraja a Daniela Stanovianskych, dvor Michala Raka, Tomáša Svrčka a vdovy Urbana, dvor Juraja a Ambróza Ondrejovcov (Ondrejoviech), dvor Juraja st., Juraja ml. a Štefana Prekopovcov, dvor Juraja, Mikuláša, Vavrinca (Laurentius) a Jakuba Vicianovcov a dvor Tomáša a Martina Vaniovcov.

Komorníckych domov (želiarskych) bolo sedem a bývali v nich: Daniel Royko, Matej Poliak, Matej Ťažký (Tešky), Matej Fedor, Tomáš Jurík (Jurikoviech), Juraj Matko (Mattko), Jakub, Mikuláš a Juraj Hudecovci (Hutcou) a vdova Jakuba Stankovianskeho.

Podľa súpisu urbárskych povinností z roku 1663 v Stankovanoch boli štyri slobodné šoltýske usadlosti. Na jednej hospodárili Ján a Juraj, na druhej Matej a Daniel, na tretej Jeremiáš a Gašpar a na štvrtej Adam a Michal Stankoviansky. V piatich dvoroch hospodárili sedliaci. V jednom dvore Michal Rak, Tomáš Svrček a vdova Urbana, v druhom Jozef a Zimbrozius Ondrejovičovi, v treťom Juraj, Štefan Prekopovičovi spolu s vdovou Prekopovičovou, vo štvrtom Juraj, Mikuláš, Vavrinec a Kristián Prekopovičovi a v piatom Tomáš, Martin a Žigmund Prekopovičovi.

V tomto období bolo v Stankovanoch sedem želiarskych, komorníckych usadlostí: Ján a Daniel Royko, Matej Poliak a Matej Ťažký, Matej Fedor,

Tomáš Jurkovič, Juraj Sajdák, Jakub, Mikuláš a Jakub Hudecovci a vdova Jakuba Stankovianskeho.

Urbár ďalej pokračuje súpisom stankovských kopaníc a je písaný už po latinsky. Spomínajú sa tam ešte mená Andrej Haplik a Wycianovské zeme. Priezvisko „Wycjan“ sa spomína v urbári z r. 1549. Urbár z r. 1663 je písaný po slovensky a je uložený v Magyár országo-ss leveltár v Budapešti.

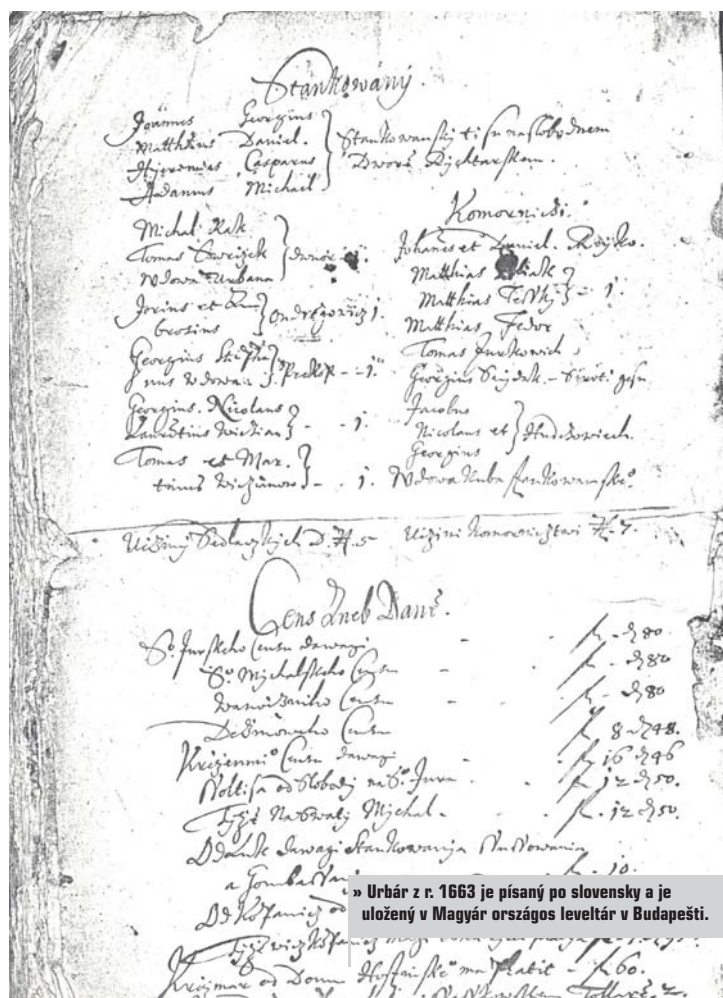
Našiel som ho tam celkom náhodou, keď som v roku 1988 šiel hľadať materiály k budúcej knižke o histórii obce, vlastne upozornil ma naň Dr. Körmendy, zamestnanec archívu.

Ján a Daniel Royko

V tejto súvislosti je ešte veľmi zaujímavá otázka, prečo sú Ján a Daniel Royko zapísaní medzi želiarmi, to je medzi najchudobnejšími obyvateľmi. Ich priezvisko nasvedčuje tomu, že by mali patriť k zemanom, čiže k najnižšiemu šľachtickému stavu, čo by znamenalo, že v spoločenskom rebríčku tej doby, by stáli vyššie ako šoltýsi. Príslušníci zemianskeho rodu Royko boli vzdelaní, no nepatrili k najbohatším zemanom a Daniel Royko mal zrejme od stankovianskych šoltýsov v prenájme mlyn na Váhu v časti, kde je dnes Rojkov.

Či aj Ján a Daniel Royko patrili k tým príslušníkom rodu, ktorí boli povýšení do šľachtického stavu, alebo neboli šľachticmi, dnes už s istotou nezistíme. Toto priezvisko sa vyskytovalo len v 17. storočí, to je v urbároch z roku 1625 a z roku 1663. V súpisoch obyvateľov v 18. storočí sa už nevyskytuje, pravdepodobne zo Stankovian odišli. V každom prípade nám po nich zostala spomienka, máme po nich pomenovanú jednu miestnu časť obce – Rojkov.

text: JUDr. Vladimír Urban

Urbár z r. 1663 je písaný po slovensky a je uložený v Magyár országo-ss leveltár v Budapešti.

Keď život mladého Petra visel na vlásku

Dni hrôzy, rinčanie zbraní, barbarské vraždenie, úzkosť, strach a udalosti, ktoré sprevádzala II. svetová vojna sú už len spomienkou. Azda len cez knihy, dokumentárne filmy sa dozvedáme o nezmyselných udalostiach, ktoré poznačili aj náš ľud. No tí, ktorí v tých časoch žili, nespomínajú na ne v najlepšíšom.

Fašistické vojská počas vojny vyčíňali aj v našom chotári a za sebou zanechali naozaj nezmazateľné stopy hrôzy. Keď front postupoval od Ružomberka smerom na dolný Liptov, zanechal za sebou príbeh, ktorý dodnes rezonuje v myšlienkach tých, ktorí ešte žijú a tých, ktorí tento príbeh počuli z úst účastníkov.

Hrdinom bol mladý, vtedy sotva 17-ročný Peter Halama zo Strakova, ktorý túto udalosť zažil a vyrozprával mi o nej.

Slnko toho osudného dňa rozpaľovalo asfalt na ceste, po ktorej sa presúvala kontrolná hliadka - motospojka so sajtkou smerom od Rojkova do Lubochne. Sedel v nej veliteľ partizánskej jednotky so sídlom v Lubochnianskej doline Daniel Gonda, major im memoriam. Keď vodič zbadal,

že sa oproti ním rúti nemecký obrnený transportér, náhle zmenil smer jazdy, strhol volant a posádka sa prevrátila do priekopy v oblasti Porubín pri Strakove.

Pred tým však zazneli výstrely z guľometu nepriateľa, ktoré zasiahli partizánskeho veliteľa do oblasti chrbta.

Posádka zostala v priekope nehybne ležať. Nemci tomu nekládli zvlášť dôležitý význam, brali to ako ďalšie body zásahu v nezmyselnej vojne. Bolo to ale iba dočasné.

Mladý Peter túto drámu sledoval z rodnej dedinky. Bolo treba podať pomocnú ruku. Nemeškal, vzal dvojkolesový vozík, naložil zraneného a odviezol do neďalekej Lubochne, kde ho odovzdal lekárovi na záchranu života. Jeho zranenie bolo tak vážne, že mu neskôr podľahol.

Zanedlho sa však nepriateľ dozvedel, že zranený bol práve veliteľ partizánov. Ba dokonca sa dozvedeli, že sa ho snažil zachrániť niekto zo Strakova. Mašinéria barbarstva Nemcov sa začala. Pod hrozbou vypálenia osady Strakov dal v to ráno nemecký veliteľ príkaz nastúpiť všetkých obyvateľov osady. Otázka znela: „Kto zachraňoval partizánskeho veliteľa a kam ho odviezol?“

Po týchto slovách a pod hrozbou vypálenia sa mladý Peter priznal. Život mladíka sa v tú chvíľu premenil na hotoivé peklo. Srdce mu bilo ako zvon. Nevedno či na ďalší život alebo smrť.

Keď mi príbeh hovoril môj krstný otec, Peter Halama, v tejto časti príbehu si akurát potaľhoval cigaretu a striedavo ju žmolil medzi prstami a ani nezbadal ako mu dohorievajúci špak opaľuje prsty. Ešte aj s odstupom času bolo vidno v jeho tvári bezhraničnú bezmocnosť. Pochyboval si chcel ešte raz potiahnuť a s malou prestávkou pokračoval.

„Prebehol mi film mojej mladosti pred očami, náhle sa ale zasekol a nedal spustiť ďalej. Nemeckí vojaci ma naložili na blatník nemeckého transportéra a ako rukojemníka odviezli do Lubochnianskej doliny, kde som im mal ukázať miesto kam, som odviezol Daniela Gondu. Srdce mi prudko bilo, lebo som vedel, že dolina je obsadená partizánmi. A tak som čakal, že guľka z ich zbraní pri prestrelke ma môže kedykoľvek zasiahnuť. Chvalabohu nestalo sa tak.“

Po dlhých vyšetreniach moja bezmocnosť skončila. Zistili, že zranený zomrel a mňa prepustili. Vlastne v ten deň som sa druhýkrát narodil. Teší ma však jedno, že i napriek tejto hrôze som sa snažil zachrániť to najcennejšie – ži-

vot. Stálo to za to,“ tak zneli slová Petra Halamu.

A práve aj preto si tohoto človeka nesmierne vážim. Hrôzy vojny síce skončili, zabudlo sa na ne. Ale takmer vždy, keď som s mojim hrdinom šiel cestou okolo Strakova, nezabudol mi ukázať miesto tragédie.

Daniel Gonda bol pochovaný v Lubochnianskej doline, no neskôr jeho pozostatky previezli do rodných Žemberoviec. Tak ako vtedy, aj po celý život, bol pán Peter Halama človekom, u ktorého som si vážil jeho pracovitost, skromnosť, jeho nezištnú pomoc ostatným. Dlhé roky pracoval ako vzorný pracovník vo vtedajších BZVIL Rybárpole. Bol viackrát ocenený pracovne ako aj za statočnosť.

Dôchodku sa však nedožil, nedovolila mu to zákerná choroba. Ale aj tak ostáva živá jeho spomienka v našich srdciach.

text: Vendelín Čieško

» Daniel Gonda

Spomienka na jar 1945

Keď sa boj o Liptovský Mikuláš chýlil k výraznému koncu a naši obyvatelia sa obávali, že front sa zastaví v našej obci.

Nemci boli v zákopoch nad kameňolomom v Kľačanoch aby zastavili front, niektoré rodiny sa spojili a začali

stavať v Polónke zemľanky, no nestačili ich dokončiť. Nemci pred ústupom nechali vykopať na Lašteku zákopy ale už ich nestačili využiť.

Nemci po ústupe zničili železničnú trať a oba mosty v Kľačanoch. V jeden deň prišli do dolnej školy (stará škôlka), tam sa ubytovali, na-

prostred dvora postavili poľnú kuchyňu. Do kotla však nemali čo dať, lebo nemali žiadne potraviny.

Vojaci boli otrhaní, špinaví, zavšivavení a veľmi hladní. Boli to vojaci – dezertéri, maďarskej a rumunskej národnosti. Pri nich bolo niekoľko nemeckých vojakov, ktorí ich strážili a robili poriadok. Dezertéri sa medzi sebou stále hádali. Veliteľom bol nemecký

ký dôstojník, ktorý bol ranený, lebo stále nosil na krku obväz. Tento veliteľ vedel po slovensky, lebo pochádzal z Bratislavy a bol aj tolerantný.

Keď šiel niekto po ceste, tak vojaci hneď vypytovali niečo na jedenie. Ľudia sa im snažili vždy niečo dať a strážcovia ich odťahovali od plotu. Naši rodičia im dávali do kanvičiek mrvenicu, zemiaky, kapustu, mlieko, kus chle-

ba, maslo a s tými kanvičkami posielali nás menších, aby sme ich zavesili na plot. Strážcovia na nás – deti nekričali a dovolili im zobrať kanvičky a tak aspoň trošku sa mohli najesť.

Všetci spávali len tak na slame, na podlahe. Pretože noci boli ešte chladné, tak si prikurovali tým, čo našli na školskom dvore, vrátane oplatenia. V jeden deň, z večera do rána, odpochovali pred blížiacim sa frontom. Do dediny prišli vojaci ČSA, vedenej gen. Ludvíkom Slobodom a ČA. Vojaci sa ubytovali po niektorých domoch, ale väčšina bola ubytovaná v novej škole.

Kaťuše a mínometry umiestnili na palebné postavenie na Hradu pod Lazom. Keď začali ostreľovať nemecké pozície, rodiny sa poskrývali do pivníc. Na dolnom konci boli pivnice pomerne priestranné a boli vymurované z tufu. Za domom č. 1 a 6 mali pivnice vybudované v svahu, na vršku. Cez streľbu to bolo všetko obsadené. Starší boli predsa len zvedaví, hlavne na streľbu z kaťuší, lebo za každou streľbou šľahal oheň.

Neskoršie aj my menší, v doprovode starších, sme sa aspoň na chvíľu mohli pozeráť. Počas vojny na dolnom konci nebola spôsobená žiadna škoda, ani nikto nebol zranený. Keď sa front pohol smerom na Vrútky, v dome u Mišíkovcov ostalo bývať niekoľko vojakov, ktorí potom chodili strážiť Pod Felznu (miesto vyššie železničného mosta pozdĺž Váhu). Zväčša to boli mladí chlapci.

Raz ráno, keď prišli zo stráže a čistili si zbrane zaznel výstrel. Nastal veľký krik. Každý, kto počul výstrel, utekal tam – do dvora. Vojaci ošetrovali raneného vojaka, ale ten zraneniu podľahol. Veliteľ zvedavcov z dvora vyhnal. Večer prišlo auto, mŕtveho vojaka pochovali niekde na blízku. Dievčatá, a tých bolo v tom čase na dolnom konci hodne, zväčša to boli 13 – 14 ročné, nedali veliteľovi pokoj a stále sa pypytovali, kde je pochovaný. Keď už nemohol počúvať stále tú istú otázku, so žiaľom odpovedal: „Mikuláš“.

Za niekoľko dní všetci vojaci z dediny odišli. V rodinách,

kde mali na fronte svojich príbuzných, každý deň netrpezlivo očakávali kedy prídu domov. Niektoré rodiny sa ich dočkali, ale boli žiaľ aj také rodiny, ktoré sa svojich nedočkali, ba nikdy sa ani nedozvedeli, kde sú ich hroby, no aspoň príležitostne si na nich spomínajú.

Počas okupácie Nemcami bývali v Ľubochni vo vile Astória nemeckí chlapci vo veku 12 – 15 rokov. Volali sme ich „Hitler Jugend“. Často pochodovali cez dedinu na Močiare. Keď pochodovali – spievali si. Mali na sebe pekné rovnoša-

ty, ktoré sme im závideli. Na Močiaroch na starom ihrisku cvičili hlavne základy vojenského výcviku. Občas sme sa tam na nich išli pozrieť ale nás odtiaľ vyhánali.

Neskôr sa na vojnové časy spomínalo na prietoch a lavičkách. My, chlapci, na tie časy sme si spomínali tak, že sme sa hrali na vojakov s puškami vyrobenými zo šindľov. Pri hre nikto nechcel byť nemeckým vojakom, len našim alebo ruským.

Tieto udalosti sa stali pred 70. rokmi.

text: Alojz Hello

PREHĽAD PODUJATÍ V STANKOVANOCH

KEDY?	ČO?	KDE?	KTO POZÝVA?	september	ZÁJAZD na vinobranie do Pezinka, kúpeľný pobyt v Trenč. Tepliciach, brigáda pri miestnom kostole	Jednota dôchodcov Stankovany
18. júl (sobota)	STANKOVSKÁ SVADBA hudobno - divadelné predstavenie *(590. výročie obce)	Kultúrne a agroturistické centrum regiónu Stankovany	Miestny odbor Matice slovenskej Stankovany, FSK Podšíp	25. október (nedeľa)	MESIAC ÚCTY K STARŠÍM kultúrny program	Obec Stankovany, ZŠ s MŠ Stankovany
	BAČOV ČRPÁK futbalový turnaj	areál futbalového ihriska Stankovany	Peter Tomáš a priatelia	október	HROMADNÉ DAROVANIE KRVI	MS SČK Stankovany
25. júl (sobota)	Detická hasičská súťaž + tanečná zábava	areál za hasičskou zbrojnicou v Rojkove	DHZ Rojkov		návšteva divadla v Martine, výlet do Tatralandie v Lipt. Mikuláši, posedenie - mesiac úcty k starším	Jednota dôchodcov Stankovany
1. august (sobota)	vystúpenie MO Matice slovenskej Stankovany na Pitnických dňoch v Kralovanoch	futbalové ihrisko Kralovany	Miestny odbor Matice slovenskej Stankovany	14. november (sobota)	divadelné predstavenie v spolupráci s divadelníkmi z inej obce	Miestny odbor Matice slovenskej Stankovany
8. august (sobota) alebo 22. august (sobota) - náhradný termín	DEN RODÍN NA PODŠÍPE	osada Podšíp	Miestna farnosť Stankovany	21. november (sobota)	KATARÍNSKA ZÁBAVA	DHZ Stankovany
15. august (sobota)	LIPTOV CUP 2015 futbalový turnaj mladších žiakov 1. hrací deň, Stankovské halušky súťaž vo varení halušiek, tanečná zábava	areál futbalového ihriska Stankovany	FK Sokol Stankovany	5. december (sobota)	MIKULÁŠSKY VEČIEROK	DHZ Rojkov
16. august (nedeľa)	Liptov CUP 2015 futbalový turnaj mladších žiakov 2. hrací deň	areál futbalového ihriska Stankovany	FK Sokol Stankovany	6. december (nedeľa)	MIKULÁŠSKE POSEDENIE	Obec Stankovany, ZŠ s MŠ Stankovany
29. august (sobota)	Deň armády pri príležitosti výročia SNP	areál futbalového ihriska Stankovany	Obec Stankovany	26. december (sobota)	STARÁ MAMA ROZPRÁVA Vianočné pásmo	Miestny odbor Matice slovenskej Stankovany
				27. december (nedeľa)	Vianočná besiedka	miestny kostol v Stankovanoch Stanislava Lucká a priatelia

Ďalšia sezóna nesplnených prání

Futbalová sezóna 2014/2015

Aj takto nostalgicky môžeme začať hodnotenie práve skončeného ročníka z pohľadu nášho „A“ mužstva. Veľká šanca na postup, ktorá sa črtala po jesennej časti, keď sme zimovali so 4-bodovým náskokom pred L.Revúcami, sa nám počas jarnej časti rozplynula ako sneh na konci júla.

Robiť nejaké hlboké analýzy príčin tohto nezdaru v našich „reáliách horskej ligy“ je asi zbytočné. Takéto analýzy nechajme radšej profesionálnym mužstvám, ktoré majú na to platených „výhovorkárov“.

Aj keď, mohli by sme aj my spomenúť „čudné zápasy“ s L.Revúcami u nich ako na jeseň, tak aj na jar, „čudné odhlásenie sa Ivachnovej zo súťaže 3 kolá pred koncom, na ktoré sme bodovo doplatili a L.Revúce získali... Na druhej strane, za stratené body v L.Osade ako aj doma s Kalamenmi si môžeme sami!

Na tomto mieste treba jasne a hlasne povedať. Situácia v tabuľke po jesennej časti nevyburcovala všetkých hráčov k zvýšenej aktivite! O zimnej príprave môžeme hovoriť len s prižmúrením oboch očí. „Známku“ z individuálnej prípravy si zaslúžia 3-4 hráči, viacerí majú kopu neospravedlnených hodín...! Isteže, sú tam aj objektívne príčiny. No aj napriek tomu, keď bolo treba zabráť, u mnohých absentoval pocit zodpovednosti. Pritom je tu káder, ktorý na to má!

Tu však nesmieme zabudnúť ani na našich súperov v súťaži, ktorí tiež nespia a snažia sa o to isté ako my! Dôkazom toho sú vyrovnané zápasy, ako aj zvyšujúca

sa kvalita celej súťaže. Aj keď v nej hrá len 6 mužstiev!

Ale ako už bolo povedané, pocit sklamaní prebolí a ide sa ďalej. Treba sa zomknúť, nájsť spoločnú reč a prebudiť motivačný faktor. Futbal sa hrá v našich podmienkach predovšetkým pre zábavu, aj keď niekedy ide naozaj do tuhého a emócie potláčajú zdravý rozum. Je to prirodzené, ide o súťaž, ide o prestíž.

V konečnom dôsledku reprezentujeme hlavne svoju obec ale aj samých seba. Preto teraz, nejaké snahy niektorých hráčov o „únikovú cestu“ na hosťovanie by boli neférové. Boli by neférové voči spoluhráčom, boli by neférové voči ľuďom, ktorí sa snažia vytvárať čo najlepšie podmienky pre fungovanie klubu, ale boli by neférové hlavne voči našim fanúšikom, ktorí sa tešia, že si prídu každú druhú nedeľu pozrieť dobrý futbal na „Sihot“.

Mladší žiaci

Prvá sezóna účinkovania družstva mladších žiakov–prípravkárov je za nami. Z nášho pohľadu priniesla takpovediac očakávané.

Dosiahnuté výsledky a konečné posledné miesto v tabuľke je v tomto prípade druhoradé. Veď naše družstvo malo najnižší vekový priemer zo všetkých. A populačné ročníky chlapcov sú také aké sú. Ale títo sa snažia. Majú možnosť si zahrať vo viacerých obciach v okrese so svojimi rovesníkmi, a takto si vytvárajú kladný vzťah k športu.

Turnajová forma súťaže, hra na „malom ihrisku“ pri počte hráčov 1+5 vyhovovala našim možnostiam. Aj keď to

Konečná tabuľka III.A triedy ročníka 2014/15

1.	L.Revúce	16	13	0	3	41 : 20	39
2.	Stankovany	16	11	2	3	32 : 19	35
3.	V.Dubová	16	7	0	9	52 : 34	21
4.	L.Osada	16	4	1	11	25 : 47	13
5.	Kalameny	16	3	1	12	21 : 51	10

nie je úplne bezproblémové, hlavne počas dohrávk v strede týždňa.

Teší aj záujem zo strany rodičov. Tu im treba poďakovať hlavne za pomoc pri preprave družstva na jednotlivé súťažné turnaje.

Najväčšie poďakovanie si však zaslúži člen výboru FK Bc.Straka Pavol, ktorý okrem iných povinností funguje aj ako tréner, vedúci a tiež šofér.

Záver

Prvá polovica tohto roka bola z pohľadu FK v porovnaní s inými rokmi možno o niečo pokojnejšia. Ale to neznamená, že by sa zaháľalo. Okrem samotného futbalu, výbor FK v rámci správy nehnuteľného majetku zabezpečoval čiastočnú rekonštrukciu rozvodov elektrického prúdu v budove garáže ako aj budove bufetu so zabudovaním novej rozvodnej skrine. Táto rekonštruk-

cia bude mať ešte svoje pokračovanie.

Aj v tomto roku sa výbor FK znova zapojil do grantových programov, ktoré by umožňovali získať tak potrebné prostriedky.

Náš projekt na podporu mládežníckeho futbalu cez Nadáciu Pontis, ktorá zastupuje KIA Motors Slovakia v tomto roku síce neuspel (vlni sme s týmto projektom uspeli), ale v rámci spolupráce sme s podobným projektom pomohli získať grant susednej TJ Lokomotiva Kralovany, ktorá zastrešovala tohtoročné turnaje mladších žiakov „Kraľovany cup“, ktoré organizuje náš člen Ľubo Čieško.

Jeden z týchto turnajov sme začiatkom júna organizovali aj na našom ihrisku za účasti 18 družstiev z rôznych kútov Slovenska.

Tak veľký jednodňový turnaj sa v našich podmienkach

ešte nikdy neorganizoval, a aj tento opäť prispel k pozitívnej reklame našej obce.

Materiálne profity tohto grantu / ako sú napr. veľkokapacitné stany / môžeme využívať aj v našich podmienkach pre naše potreby.

Klub sa zapojil taktiež do projektu : „Futbal, to je hra“, ktorý cez svoju nadáciu organizovala Slovenská sporiteľňa. A v tomto sme opäť uspeli!

Tu treba poznamenať, že za všetkými týmito projekt-

mi stojí člen výboru FK Maťo Fúra, ktorý ich zastrešoval. Poďakovanie mimo neho si zaslúžia všetci, ktorí mu pomohli s projektovou dokumentáciou, odbornými radami či finančnými analýzami.

Len škoda, že nám počasie na „Turíčnu sobotu“ zabránilo zorganizovať kultúrno-sportový program, ktorý mal pred rokom veľmi priaznivú odozvu.

text: Pavol Škuta

foto: Pavol Škuta

Hlasovacia hystéria skončila úspešne

Spolu sme to dokázali! Slovenská sporiteľňa prostredníctvom svojej nadácie sa v tomto roku rozhodla podporiť mládežnícky futbal na celom Slovensku sumou 60-tisíc eur.

Do veľkého projektu, ktorý niesol názov Futbal, to je hra, sa mohli prihlásiť všetky kluby pracujúce na amatérskej úrovni, ktoré chcú cez svoje projekty vylepšiť materiálno-technické podmienky svojich mládežníckych družstiev. Najvyššia výška dotácie na jeden klub predstavuje tritisíc eur. Do súboja sa so svojim projektom rekonštrukcie šatní prihlásil aj náš futbalový klub.

Slovenská sporiteľňa si stanovila podmienky súťaže, odmení tie projekty, ktoré získajú najväčší počet hlasov vo verejnom hlasovaní v priebehu mesiaca jún, na základe unikátneho kódu zaslaného na telefónne číslo hlasujúceho. Všetky tieto operácie boli bezplatné!

Zo začiatku tieto podmienky nedávali vôbec tušiť, čo priniesie hlasovacia hystéria v posledných júnových dňoch. A to už nehovoriac o poslednom doslova hlasovacie šialenstvo. Veď v posledný deň sme dokázali aj my získať ešte neuveriteľných takmer 500 hlasov.

Všetci, ktorí boli priamo zainteresovaní do rozhodujúce-

ho boja o hlasy, sledujúc online priebeh hlasovania u ostatných projektov do posledných sekúnd končiaceho 30.júna, môžu potvrdiť, že to bolo napínavejšie ako finále MS v hokeji.

Konečné 12.miesto zo 178 prihlásených projektov v rámci Slovenska, s celkovým počtom hlasov 2 963, a získaný grant vo výške tritisíc eur je určite veľkým úspechom nielen samotného klubu, ale aj celej obce, lebo takpovediac všetci jej obyvatelia na oboch brehoch Váhu sa zapojili.

„Zobranie“ hlasov po domoch malo svoj zmysel, každý hlas mal v konečnom dôsledku cenu zlata. Celkový počet získaných hlasov dva a pol násobne prevýšil počet obyvateľov, čo znamená, že za projekt hlasovalo veľa ďalších ľudí. Či už mnohí rodáci, chatári v ob-

NADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITEĽNE

ci, kolegovia na pracoviskách, priatelia z blízkeho či širšieho okolia, priatelia na sociálnych sieťach, susedia v bytovkách, v mnohých prípadoch aj úplne neznámi ľudia, ktorých sme dokázali osloviť na ulici, vo vlaku, priamo po telefóne a pod. Preto treba poďakovať všetkým, ktorí dali svoj hlas na podporu dobrej veci.

Ale najväčšie poďakovanie patrí tým, ktorí to celé rozbehli, ktorí o hlasy bojovali, tí, ktorí tomuto obetovali veľa času, energie a aj veľa peňazí!

Znovu sa však ukázalo, že keď sa ľudia spoja, môžu veľa dokázať.

text: Pavol Škuta

Boli sme na San Sire v Miláne

V dňoch 8.-10. mája 2015, sa traja členovia FK Sokol Stankovany zúčastnili zájazdu do Milana, ktorého súčasťou bol aj medzinárodný futbalový turnaj družstiev mladších žiakov :

Primo Torneo „Amici Sportivi“ - ITALO - SLOVACCO (Voľný preklad: 1. ročník turnaja športových priateľov)

Tento turnaj sa konal v sobotu, 9.mája 2015 za účasti šiestich domácich družstiev a dvoch zo Slovenska, boli nimi FO Bytča a TJ Dynamo Příbovce. Turnaj organizovala milánska futbalová akadé-

mia „Centro Sportivo Romano Banco“.

Samotný zájazd ako aj účasť dvoch družstiev zo Slovenska organizoval Ľubo Čieško. Mimo neho náš klub zastupovali ešte Ing.Ján Tatár a Mgr.Pavol Škuta.

V rámci tohto zájazdu sme okrem krátkej prehliadky mesta mali možnosť navštíviť aj slávny štadión San Siro. Počas jeho prehliadky sme mohli okrem iného nazrieť do šatní oboch slávnych milánskych klubov AC ako aj Interu a pokochať sa veľkosťou samotného štadióna. Na záver sme navštívili múzeum

AC Miláno, kde na nás dýcha história tohto najslávnejšieho talianskeho veľkoklubu.

Asi najväčším zážitkom pre všetkých účastníkov zájazdu bola návšteva na futbalo-

vom stretnutí „série A“ medzi AC Miláno a AS Rím, ktoré sa uskutočnilo 9.5.2015 na tomto štadióne.

text: Pavol Škuta

Staviame mi máje, čo nám dajú za ne...

Stavanie májov má v našej obci dlhodobú tradíciu a napriek tomu, že už sa nestavia toľko májov ako v minulosti, máj pred kostolom každý rok na Turíce – na Ducha nesmie chýbať.

Tento rok malo byť stavanie mája spestrením športového podujatia s názvom Deň športu a detí a zachovávanie ľudových tradícií pri stavaní mája, vzhľadom na nepriaznivé počasie sa

pristúpilo len k stavaniu mája. Prenesenie mája dobrovoľnými hasičmi z ihriska ku kostolu prebiehalo v sprievode folklórneho súboru Podšíp a MO Matice slovenskej v Stankovanoch, vďaka ktorým sa dedinou ozývali pekné ľudové pesničky. 25 metrov vysoký máj sa podarilo aj za daždivého počasia postaviť bez väčších problémov.

text : Peter Malcho

» Májovníci

» Riaditeľ OR HAZZ RK Slávkó Hreha, prezident DPO Ladislav Pethő, zaslúžilý člen Emil Čiesko

Previerka pripravenosti

Celookresnú previerku požiarnej pripravenosti tento rok zorganizoval OV DPO Ružomberok v spolupráci s DHZ Stankovany, na ihrisku v Stankovanoch 17. mája.

Na súťaži sa zúčastnilo 33 družstiev – 27 družstiev v kategórii muži, 2 družstvá v kategórii ženy a 4 družstvá v kategórii dorastenci.

Napriek rannému dažďu počasie súťažiacim prišlo, a preto dobrovoľní hasiči z celého okresu mohli spolu s ďalšími divákmi príjemne stráviť nedeľné dopoludnie.

Na povel Jaroslava Mendera sa všetky družstvá zoradili a po zavelení „POZOR“ odznela slávnostne hymna Slovenskej republiky.

Potom s príhovorom postupne vystúpili Marián Brtko – člen Snemu DPO SR a Rudolf Baleja – starosta obce Stankovany, slávnostného nástupu sa tiež zúčastnil Milan Michalka – podpredseda KV DPO Žilina a Emil Čiesko – zaslúžilý člen DPO SR z DHZ Rojkov.

V kategórii muži prvé miesto obsadilo družstvo Likavka A s časom 105,53 sek., 2. Liptovská Lužná (110,41 s), 3. Martinček II (110,56 s). Keďže kategóriu ženy reprezentovali len dve družstvá prvé miesto obsadila Likavka (115,52 s) a druhé Liptovská Lužná (125,40 s). V kategórii dorastenci 1. miesto Likavka (122,72 s), 2. miesto Stankovany (130,66 s) a 3. miesto Liptovská Štiavnica (130,91 s).

Chcem sa poďakovať všetkým členom DHZ Stankovany, ktorí sa aktívne podieľali na organi-

» Družstvo dorastencov

zovaní súťaže, ako aj ostatným, ktorí nám pomohli so zdravotnou službou, bufetom a zapisovaním výsledných časov a svojím zodpovedným prístupom prispeli k uskutočneniu tohto podujatia. Zároveň ďakujem všetkým zúčastneným družstvám, teším sa na najbližšie stretnutie a ostávam s pozdravom hasičom zdar a ohňu zmar.

text : Peter Malcho

Hasiči cvičili v Ľubochňanskej doline

Začiatkom roka obnovil svoju činnosť Okrsok č. 1 dolného Liptova. Prvým podujatím novozvoleného okrskového výboru bolo takticko-metodické cvičenie, uskutočnilo sa 1. mája v Ľubochňanskej doline.

Na cvičení sa zúčastnili všetky zbory nášho okrsku, teda DHZ Stankovany, DHZ Rojkov, DHZ Ľubochňa, DHZ Hubová a DHZ Švošov. Nový okrskový výbor sa predstavil pri protipožiarnej nádrži v Ľubochňanskej doline – Vyšný Tajch.

Po predstavení výboru jednotlivým zborom bolo predvedené prečerpávanie vody z vodnej nádrže z jednej hasičskej striekačky PPS 12 do druhej striekačky PPS 12, ktoré sa využíva pri doprave vody na väčšie vzdialenosti.

Následne sa zbory presunuli na Vyšné Krátke, kde čakali príslušníci policajného zboru SR z Obvodného oddelenia policajného zboru v Ružomberku so psami vycvičenými na pátranie po nezvestných osobách. Psovodi priblížili, akým spôsobom prebieha vyhľadávanie nezvestných osôb v teréne. Po oboznámení sa s pokynmi používanými pri pátraní osôb si vyhľadávanie nezvestnej osoby vyskúšali v teréne aj dobrovoľní hasiči. Ďalšie cvičenie bolo 6. júna v Hubovej, modelovou situáciou bol lesný požiar.

Plán vykonania okrskového takticko – metodického cvičenia predstavil okrskový veliteľ Michal Straka z DHZ Rojkov.

text : Peter Malcho